Nr 225.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1927.
Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av riksdagens år 1926 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1925—30 juni 1926.

(Statsutskottets utlåtande nr 111.)

Till Konungen.

Efter prövning av vad riksdagens nästlidet år församlade revisorer rörande verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 uti avgiven berättelse anmält samt vederbörande verk och myndigheter uti däröver avgivna förklaringar hos Eders Kungl. Maj:t andragit, får riksdagen i nedan nämnda ärenden anföra följande.

1:o)

Flyttningsersättning till personal inom utrikesrepresentationen.

Under utrikesdepartementet, § 4, hava revisorerna lämnat en redogörelse för utgifterna under budgetåret 1925—1926 å tredje huvudtitelns anslag till resor och flyttningar, inspektioner, tillfälliga uppdrag (Del I sid. 6 och 7).

I anslutning härtill hava revisorerna anfört följande:

»Revisorerna hava ansett sig böra i detta sammanhang något närmare belysa de kostnader, som de tid efter annan skeende omflyttningarna inom utrikesrepresentationen föra med sig, och vilja i sådant hänseende meddela följande uppgifter.

Legationsrådet P. Reuterswärd, som för sin flyttning från London till Wien i juni månad 1924 uppbar ersättning med 14,821 kronor 12 öre, hade $2^1/_2$ år tidigare vid av honom företagen flyttning från Berlin till London uppburit flyttningsersättning med tillhopa 22,528 kronor 5 öre.

Envoyén I. Danielsson, vilken i december år 1922 förflyttats från Madrid till Wien, hade för denna flyttning uppburit ersättning med sammanlagt 17,587 kronor 59 öre samt har för den senast företagna flyttningen från Wien till Madrid m. m. såsom ovan nämnts erhållit en ersättning av 13,031 kronor 51 öre, förutom viss reseersättning.

Envoyén J. Alströmer förflyttades i augusti 1922 från Stockholm till Bern och uppbar då ersättning med 9,475 kronor 54 öre samt har för nu ifrågavarande, tre år därefter, företagna flyttning uppburit tillhopa 11,154 kronor 7 öre.

Legationsrådet C. Bonde förflyttades i september 1921 från Köpenhamn till Peking, varvid han uppbar flyttningsersättning med 11,455 kronor 45 öre. När han i juni månad 1924 återvände från Peking och placerades vid beskickningen i London uppbar han en sammanlagd ersättning av 29,826 kronor 95 öre, under det att, såsom ovan nämnts, hans efterträdare i Peking, legationsrådet C. Leijonhufvud, uppbar en flyttningsersättning av tillhopa 21,427 kronor 26 öre. I anledning av ifrågavarande förändringar å legationsrådsposten i Peking har alltså under kortare tid än tre år utgått från detta anslag ersättning med 62,709 kronor 66 öre.

Endast ovan nämnda fem befattningshavares förflyttningar under en tidrymd av ej fullt tre år hava belastat ifrågavarande anslag med en kostnad av något mer än 150,000 kronor.»

I anledning av de mycket betydande ersättningar, som årligen utgå från ifrågavarande anslag under tredje huvudtiteln för beredande av ersättning åt befattningshavare vid utrikesrepresentationen för flyttning av bohag m. m. hava revisorerna i anslutning till de lämnade uppgifterna för sin del framhållit, att det syntes vara ur flera synpunkter önskvärt, att en undersökning verkställdes, huruvida icke statsverket i och för kostnadernas nedbringande borde, åtminstone å sådana orter, där staten ägde beskickningsfastighet, anskaffa möblering för beskickningschefens och möjligen även annan personals bostäder. Härigenom skulle nämligen vid omplaceringar inom utrikesrepresentationen vid sådana beskickningar flyttningsersättningar kunna inskränkas till gottgörelse för resan och transport av viss sådan mera personlig egendom, som befattningshavare rimligtvis borde äga medföra.

Vad revisorerna anfört i fråga om nödvändigheten av att begränsa flyttningskostnaderna för personal tillhörande utrikesrepresentationen, finner riksdagen vara värt beaktande. Ehuru visserligen ifrågavarande flyttningsersättningar efter ikraftträdandet av 1925 års kungörelse i ämnet väsentligen minskats, kan det dock enligt riksdagens mening icke bestridas, att de kostnader, som åsamkas statsverket genom nämnda personals flyttningar, allt fortfarande måste betecknas såsom allt för höga. Beträffande det av revisorerna föreslagna tillvägagångssättet att staten skulle, åtminstone å sådana orter, där densamma ägde beskickningsfastighet, anskaffa möblering för beskickningschefens och möjligen även annan personals bostäder, synes detsamma visserligen kunna medföra åtskilliga fördelar ur besparingssynpunkt, men även vissa olägenheter torde vara förenade härmed. Riksdagen anser emellertid, att, i anledning av vad revisorerna anfört, en undersökning snarast möjligt bör verkställas dels i vad mån den av revisorerna föreslagna anordningen lämpligen kan genomföras, dels ock för utrönande av föreliggande möjligheter i övrigt att nedbringa ifrågavarande flyttningskostnader. Riksdagen finner sig jämväl böra framhålla angelägenheten av att vid denna undersökning beaktas frågan om icke redan vid uppgörandet av planerna för personalens placering å beskick-

ningar och konsulat hänsyn kunde tagas till att placeringarna ske på sådant sätt att minsta möjliga flyttningskostnad därigenom uppstår.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta verkställa undersökning om på vad sätt kostnaderna för förflyttning av personal vid utrikesrepresentationen må kunna nedbringas.

2:o)

Högvaktens lokaler å Stockholms slott.

Under försvarsdepartementet, § 21, hava revisorerna behandlat frågan om beredande av förbättrat lokalutrymme för manskapet vid högvakten å Stockholms slott (Del I sid. 28).

Revisorerna hava anfört, att de vid besök i lokalerna fått det bestämda intrycket att dessa och de där vidtagna anordningarna i nuvarande skick vore ohygieniska och för sitt ändamål otillräckliga. Från de militära myndigheternas sida hade också förslag väckts att få för högvakten utnyttja de bredvid de nuvarande lokalerna befintliga utrymmen, vilka för närvarande disponerades av slottsförvaltningen. Revisorerna hade med stöd av sina vid besöket gjorda iakttagelser uttalat önskvärdheten av att åtgärder omedelbart vidtogos för erhållande av mera tillfredsställande lokaler för högvaktens manskap.

Förklaring i ärendet har avgivits av riksmarskalksämbetet (Del III sid. 70 och 71) som bifogat ett yttrande från ståthållaren å Stockholms slott.

Riksmarskalksämbetet har bland annat anfört följande:

»Ståthållarämbetet på Stockholms slott har i sin ovanberörda skrivelse meddelat, att överkommendanten i Stockholm redan under år 1919 anhållit, att de rum å nedra botten i den s. k. högvaktsflygeln å Stockholms slott, vilka rum disponerades av pastor i hovförsamlingen, måtte upplåtas till dag- och matsalsrum för å högvakt kommenderat manskap. Då emellertid någon annan för ändamålet lämplig lokal inom slottet icke kunnat anvisas till pastorsexpedition, hade intet kunnat åtgöras åt saken.

För egen del får riksmarskalksämbetet i ärendet anföra följande.

Den av ståthållarämbetet åsyftade, här ovan omförmälda skrivelsen från överkommendanten är ställd till riksmarskalksämbetet och dagtecknad den 4 september 1919 och har överkommendanten däri, med föranledande av en utav fördelningsläkaren vid IV. armefördelningen då avgiven rapport angående förläggningsförhållandena vid högvakten anhållit, att de till hovförsamlingen upplåtna rummen måtte överlämnas till högvaktens disposition. Då, såsom ståthållarämbetet meddelat, någon annan lokal inom slottet icke kunnat ställas till pastorsexpeditionens i hovförsamlingen disposition har överkommendantens framställning i avvaktan på förändrade förhållanden, som skulle kunna möjliggöra ett tillmötesgående av densamma, hittills icke föranlett vidare åtgärd.

Emellertid har överkommendanten numera, i skrivelse till riksmarskalksämbetet den 18 nästlidna december ifrågasatt, att pastorsexpeditionens i hov-

församlingen lokaler inom högvaktsflygeln måtte ställas till överkommendantens förfogande för beredande av ökat utrymme för högvaktens styrka, därvid överkommendanten vore villig till pastorsexpeditionens förfogande avstå det rum — beläget 1 trappa upp i högvaktsflygeln — som för närvarande disponerades av underofficeraren å högvakten.

I denna fråga hava infordrade yttranden avgivits av ståthållarämbetet på Stockholms slott den 20 nästlidna december och av pastor i hovförsamlingen den 8 innevarande januari. Den sistnämnda har däri med förklaring, att ett inrymmande av pastorsexpeditionen i förberörda underofficersrum vore på grund av såväl utrymmes- som andra angivna skäl fullkomligt ogörligt, anhållit, att den ifrågasatta flyttningen av pastorsexpeditionen icke måtte äga rum.

Riksmarskalksämbetet, som ännu icke medhunnit att slutgiltigt bereda och handlägga det i överkommendantens senaste skrivelse framställda förslaget till frågans lösning, har likväl för avsikt att skyndsammast möjligt taga detta ärende i övervägande med beaktande därvid av de utav riksdagens revisorer påpekade förhållandena och uttalade önskemålen.»

Riksdagen, vars vederbörande utskott avlagt besök i högvaktens lokaler, har funnit behövligt, att högvaktens förläggningsförhållanden förbättras och att åtgärder i sådant hänseende utan dröjsmål vidtagas. Ett särskilt skäl härför är enligt riksdagens mening, att bevakningen å slottet efter den nya härordningens genomförande skall i huvudsak ombesörjas av det för ändamålet organiserade garnisonskompaniet samt att i följd härav personalen vid detta kompani ofta och med mycket korta mellanrum kommer att bestrida vakttjänst å slottet.

Med anledning av innehållet i de i ärendet avgivna yttrandena har riksdagen velat uttala, att frågan om beredande av lämplig lokal för hovförsamlingens pastorsexpedition icke bör få utgöra hinder för att en ändamålsenlig förläggning snarast beredes högvaktens manskap.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte så fort ske kan vidtaga sådana åtgärder, att fullt lämpliga och tillräckliga lokaler beredas för högvakten å Stockholms slott.

3:o)

Bokföringen av vissa utgifter hos marinförvaltningen.

Under försvarsdepartementet, § 26, hava revisorerna upptagit till behandling frågan om bokföringen av vissa utgifter hos marinförvaltningen (Del. I sid. 31 och 32).

Revisorerna hava därvid anfört följande:

»I sin berättelse rörande den år 1925 verkställda granskningen av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1924—30 juni 1925 hade riksdagens revisorer ifråga om flottans underhållsanslag framhållit, att den av marinförvaltningen vidtagna åtgärden att å särskild besparingsfond redovisa vissa »återstående utgifter»

å anslaget föranledde, att den vid budgetårets slut förefintliga behållningen icke i dess helhet komme till synes i budgetredovisningen. Enligt revisorernas då uttalade mening måste detta förfaringssätt, även om det innebure vissa praktiska fördelar, medföra bristande överskådlighet i marinens räkenskapsväsende.

I avgivet yttrande i anledning av revisionsberättelsen framhöll marinförvaltningen, att, därest ej ifrågavarande bokföringsåtgärd vidtoges, budgetredovisningen i avseende å detta anslag bleve mera missvisande, i det att anslaget komme att upptaga såsom reservation från föregående budgetår medel, vilka, ehuru ännu icke utbetalta, dock redan disponerats för vissa särskilda ändamål. Bokföringsåtgärden medförde därjämte för ämbetsverket praktiska fördelar, enär densamma avsevärt bidroge till reda och överskådlighet i avseende å den mångfald undertitlar, som för särskiljande av varje arbetes kostnader måste finnas å dessa anslag.

Jämväl innevarande års revisorer hava funnit anledning granska det sätt, på vilket bokföringen av vissa utgifter sker i marinförvaltningen. Revisorerna hava därvid funnit, att icke blott sådana utgifter, som av marinförvaltningen betecknas såsom »återstående utgifter» å visst anslag, bokföras särskilt under rubriken »fondmedel» utan även redovisningen av uppbörd å och utgifter för åtskilliga materialförråd sker på enahanda sätt, vartill kommer att såsom fondmedel i mycket stor omfattning redovisas även andra inkomster och utgifter, vilka, såvitt revisorerna kunna finna, äro av natur att böra gottskrivas, respektive belasta i riksstaten uppförda titlar. Revisorerna vilja såsom exempel härå framhålla följande fondtitlar:

S 77 och 78 rekryteringsfonder för sjömanskåren och kustartilleriet,
S 79 ersättnings- och försäljningsmedel,
S 83 observationsmedel (genom anmärkning influtna neutralitetsmedel),
S 99 hästersättningsmedel,
S 132 och 133 vissa av neutralitetsmedel bestridda materialanskaffningar.

Vad marinförvaltningen i sitt ovannämnda yttrande anfört, utgör, enligt vad revisorerna kunna finna, icke tillräckliga skäl för att beträffande marinens medelsbokföring frångå det förfaringssätt, som eljest tillämpas vid redovisning av riksstatsmedel, nämligen att inkomsterna redovisas å vederbörlig riksstatsinkomsttitel samt uppbördsmedel för och utgifter å riksstatsanslagen å vederbörligt anslag. Att såsom för närvarande sker vid marinens medelsbokföring redovisa riksstatsmedel såsom fonder måste revisorerna finna mindre lämpligt, enär därigenom berörda medel undandragas den allmänna budgetredovisningen och således denna redovisning bliver i viss mån ofullständig och missvisande. Genom förandet av särskilda liggare eller på annat sätt synes marinförvaltningen utan svårighet kunna hålla hand över de medel, varom nu är fråga, utan att därför berörda medel behöva uteslutas från redovisning i vederbörlig riksstatstitel.

Då det för revisorerna framstår såsom ett önskemål att rättelse åstadkommes beträffande marinförvaltningens bokföring i nu förevarande avseende, hava revisorerna ansett sig böra för riksdagen omförmäla vad sålunda förekommit.»

Förklaring har avgivits av marinförvaltningen (Del III sid. 75—77), som bland annat framhållit, att de vid budgetårets slut under fonder upptagna behållningar visserligen icke återfinnas i budgetredovisningen, men däremot komma till synes i det av riksräkenskapsverket med stöd av från myndig-

heterna inkomna räkenskaper, årligen avgivna »utdrag ur rikshuvudboken, innefattande kapitalsammandrag jämte tabeller över kapitalredovisningen».

Riksdagen ansluter sig till vad revisorerna anfört rörande olämpligheten av att vid marinens medelsbokföring riksstatsmedel redovisas såsom fonder och alltså undandragas den allmänna budgetredovisningen. Enligt riksdagens mening bör en omläggning av marinens bokföring ske på sådant sätt, att densamma kommer att närmare ansluta sig till det vid arméförvaltningen för närvarande i berörda hänseende tillämpade redovisningssättet. Med hänsyn till vikten av att en omläggning av marinens medelsbokföring snarast möjligt kommer till stånd, har riksdagen ansett sig böra hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om vidtagande av för sådant ändamål erforderliga åtgärder.

Riksdagen får alltså anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte beträffande marinförvaltningens medelsbokföring vidtaga sådana åtgärder, att samtliga av marinförvaltningen disponerade riksstatsmedel komma att upptagas i budgetredovisningen samt att det nu tillämpade förfaringssättet med uppläggande av särskilda fondtitlar för redovisningen av dylika medel för framtiden upphör.

4:o)

Automobilbesiktningsväsendet.

Under kommunikationsdepartementet, § 43, hava revisorerna lämnat en redogörelse för automobilbesiktningsväsendet och för de besiktningsavgifter, som uppburits av automobilbesiktningsmännen under vart och ett av åren 1924 och 1925. (Del I sid. 74—79).

I anslutning härtill hava revisorerna gjort följande uttalande:

»Den allmänna obligatoriska besiktning, som motorfordonen för närvarande äro underkastade, företages i samband med registreringen, det vill säga då fordonen äro nya, och då felaktigheter i regel icke torde förekomma. Med undantag för de s. k. trafikbilarna är efterbesiktning icke obligatorisk i andra fall, än då sådana ändringar å fordonet företagits, att rättelse påkallas med avseende å de uti automobilregistret införda uppgifterna. Någon mera ingående undersökning för upptäckande av verkliga brister i axlar och hjul, styrinrättning m. m. lärer icke vid besiktningarna företagas. Sin egentliga betydelse torde dessa hava såsom grundval för registreringen. Ur trafiksäkerhetssynpunkt torde däremot det nuvarande besiktningsförfarandet få tillmätas ett tämligen underordnat värde, och sammanfattningsvis torde kunna sägas, att detsamma i sin nuvarande utformning innebär en i förhållande till effektiviteten alltför stor omgång.

Vad åter angår den del av besiktningsmannaarbetet, som avser prövningen av automobilförare (för körkorts erhållande), torde denna ur säkerhetssynpunkt hava större betydelse. Tvivelsutan förutsättes för utövandet av nämnda uppgift ett stort mått av ansvarskänsla och samvetsgrannhet samt goda tekniska insikter.

I sistnämnda avseende bör likvisst omnämnas, att endast ett begränsat antal av de nuvarande besiktningsmännen synes hava erhållit någon mera omfattande teknisk specialutbildning; till besiktningsmän äro sålunda för närvarande förordnade — förutom ett flertal ingenjörer och mekaniker — ett stort antal personer ur de mest skilda yrken, såsom affärsmän, officerare, jägmästare och andra civila tjänstinnehavare med flera utanför de rent tekniska grenarna. Såsom i sin mån belysande för det mått av teknisk yrkeskunskap, vilket för närvarande anses böra krävas, må antecknas, att i ett fall en domprost förordnats att under den ordinarie besiktningsmannens ledighet upprätthålla dennes befattning. I detta sammanhang vilja revisorerna fästa uppmärksamheten på den frihet, som enligt gällande författningsbestämmelser i viss utsträckning är allmänheten medgiven i fråga om valet av besiktningsman. Sålunda må för körkorts erhållande prov avläggas för vilken som helst av besiktningsmännen inom det län, där vederbörande är mantalsskriven; om vederbörande hellre så önskar, kan prov också få avläggas för någon av besiktningsmännen i det län, där han erhållit sin utbildning. Redan i samband med genomförandet av 1923 års lagstiftning i ämnet framhölls de möjligheter till missbruk, som en dylik alltför stor valfrihet kunde medföra; det kunde sålunda tänkas, att viss besiktningsman i syfte att obehörigen tillskansa sig uppdrag — eller av annan anledning — ådagalade efterlåtenhet vid provens anställande, varigenom han företrädesvis komme att uppsökas på andra besiktningsmäns bekostnad. På grund härav genomfördes ovannämnda begränsningar i tidigare förefintliga allmänna frihet i valet av besiktningsman. Med understrykande av de sålunda anförda synpunkterna vilja revisorerna ifrågasätta, huruvida icke ytterligare inskränkningar av den nuvarande valfriheten mellan olika besiktningsmän kan vara påkallad. Till detta påpekande hava revisorerna närmast föranletts av sina vid granskningen av de införskaffade inkomstuppgifterna gjorda iakttagelser; sålunda har förmärkts, att vissa besiktningsmän kunna uppnå högst ansenliga inkomstbelopp, vilka icke synas stå i rätt förhållande till automobiltrafikens begränsade omfattning å vederbörande ort.

I de mindre städerna och på landsbygden synes besiktningsmannaarbetet i allmänhet utövas som bisyssla till annan yrkesanställning, varvid den årliga arvodesinkomsten uppgår till belopp, växlande från cirka 100 till omkring 10,000 kronor. I Stockholm och vissa andra städer, där besiktningsmannauppdraget utövas mera yrkesmässigt, har den behållna andelen av uppburna avgifter i ett flertal fall stigit till omkring 20,000 kronor för år. Vad Stockholm beträffar, äro två utav de därstädes tillsatta besiktningsmännen dessutom anställda som besiktningsmän inom Stockholms län; då vid beräkningen av dessa besiktningsmäns andel i uppburna avgifter ingen sammanläggning av inkomsterna från de båda besiktningsområdena ägt rum, har för dessa båda besiktningsmän inkomsten under de senare åren kommit att uppgå till närmare 30,000 kronor. I de sålunda angivna sifferuppgifterna har icke räknats med inflytande arvoden såsom kontrollant för körskolor.

Även då arbetet på detta sätt utövas mera sammanhängande, synes det dock icke vara så tidskrävande att icke möjligheter till annat förvärvsarbete förelegat. Enligt vad införskaffade uppgifter giva vid handen hava i vissa fall medhunnits upp till 25 eller ännu flera fordonsbesiktningar och förarprov om dagen, varvid uppburits avgifter till belopp av cirka 350 kronor, eller därutöver per dag. I stället förekomma andra dagar eller tidsperioder, då inga förrättningar företagits. Själva expeditionsarbetet synes icke vara av någon mera krävande beskaffenhet. Besiktningsinstrumentet

innefattar i regel — förutom vissa uppgifter rörande fordonens tillverkning och typ, vikt m. m., vilka uppgifter grundas på de upplysningar, som automobilinnehavaren härutinnan författningsenligt har att lämna — allenast ett jakande svar på en däri förefintlig tryckt fråga rörande det besiktade fordonets trafikduglighet.

I betraktande av nu anförda förhållanden och sådan utvecklingen på detta område gestaltat sig måste revisorerna därför finna de grunder, efter vilka besiktningsmännens arvoden för närvarande beräknas, leda till resultat, som i allmänhet för dessa ställa sig mer än skäligt gynnsamma.

Med vad revisorerna sålunda anfört har avsetts att belysa det nuvarande automobilbesiktningsväsendet och en del därmed sammanhängande förhållanden. Enligt revisorernas förmenande torde vad som härvid framkommit motivera en revision av hithörande bestämmelser, i syfte att ovan anmärkta missförhållanden i den nuvarande organisationen undanröjas.»

Förklaringar hava avgivits av samtliga länsstyrelser (Del III sid. 157—214) och överståthållarämbetet (Del III sid. 406).

Vad revisorerna anfört beträffande ersättningen till automobilbesiktningsmännen, har riksdagen funnit vara värt synnerligt beaktande. Enligt riksdagens mening måste nämligen de ersättningar, som, på sätt utredningen ger vid handen, under de senaste åren utgått till ifrågavarande besiktningsmän, anses i vissa fall vara alltför höga. Även revisorernas erinringar i övrigt, särskilt i avseende å den nuvarande valfriheten mellan olika besiktningsmän, anser riksdagen värda att upptagas till närmare undersökning. Med anledning härav har riksdagen ansett sig böra göra framställning hos Eders Kungl. Maj:t om vidtagande av de åtgärder beträffande de av Eders Kungl. Maj:t meddelade föreskrifterna i ämnet, som av revisorernas uttalande må anses påkallade.

I detta sammanhang har riksdagen velat erinra om att riksdagen jämväl i sin skrivelse nr 190 framhållit, att frågorna om sänkning av besiktningsavgifterna och om ändring i grunderna för beräknande av besiktningsmännens arvoden borde utan avvaktan å en allmän revision av motorfordonsförordningen bliva föremål för Eders Kungl. Maj:ts övervägande.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning och vidtaga de åtgärder, som härav kunna föranledas, beträffande de av revisorerna i deras berättelse behandlade frågorna rörande automobilbesiktningsväsendet.

5:o)

Den rättsliga vården av kronans fasta egendom.

Under finansdepartementet, § 50, hava revisorerna lämnat en redogörelse för den rättsliga vården hos de särskilda ämbetsmyndigheterna av kronans fasta egendom (Del III sid. 88—100).

Härtill hava revisorerna anknutit följande allmänna uttalanden:

»Vad som av revisorerna anmärkts beträffande vissa av de egendomsförvaltande verkens handhavande av den rättsliga omvårdnaden av kronans fasta egendom synes revisorerna vara av så allvarlig beskaffenhet, att revisorerna anse sig böra påyrka, att en allmän revidering av ämbetsverkens fastighetsförvaltning snarast äger rum. Det synes revisorerna, som om kammarkollegii utredning av den 6 maj 1925 därvid bör tagas till utgångspunkt för de vidare åtgärderna i saken. En dylik revidering synes revisorerna främst böra gå ut på uppläggande av fastighetsliggare, innehållande fullständiga och autentiska uppgifter rörande kronans fastigheter. Dessa liggare böra, såsom av kammarkollegium framhålles, utgöra grundvalen för övriga ekonomiska eller tekniska liggare eventuellt för en bokföring ifråga om kronans fastigheter i enlighet med vad ovannämnda byggnadssakkunniga framhållit närmast beträffande fastigheterna inom Stockholms stad. Liggarna synas revisorerna böra upprättas i överensstämmelse med kammarkollegii härovan omförmälda utredning, därvid revisorerna i likhet med kollegium funnit, att det av vattenfallsstyrelsen tillämpade systemet bör, med de modefikationer, som erfordras av de särskilda förhållanden, som kunna förefinnas vid de olika verken, kunna utgöra förebild för äganderättshandlingarnas ordnande och registrerande. Härom liksom angående äganderättshandlingarnas förvarande i brandfria lokaler synas generella och enhetliga bestämmelser böra meddelas. Med anledning av vad som förekommit beträffande de ovan nämnda militära verken vilja revisorerna slutligen ifrågasätta, huruvida icke inom vissa tidsperioder återkommande inspektion av de egendomsförvaltande verkens äganderättshandlingar bör äga rum, förslagsvis genom kammarkollegiets advokatfiskalsämbete.»

Förklaringar hava avgivits av följande myndigheter, nämligen
fångvårdsstyrelsen (Del III sid. 218 och 219),
arméförvaltnings fortifikationsdepartement (Del III sid. 219—224),
marinförvaltningen (Del III sid. 224—229),
väg- och vattenbyggnadsstyrelsen (Del III sid. 229 och 230) samt
telegrafstyrelsen (Del III sid. 230).

Av vad revisorerna anfört, synes framgå, att synnerligen betänkliga brister förefinnas i fråga om den rättsliga vården av kronans fasta egendom.

Enligt riksdagens mening bör det vara till fördel för kronans fastighetsförvaltning i allmänhet, om ett enhetligt system för uppläggandet av register över de fastigheter, som förvaltas av de olika verken och myndigheterna, snarast möjligt kunde komma till stånd. I ett dylikt register torde jämväl kunna upptagas erforderliga anteckningar rörande de inteckningar, som eventuellt belasta fastigheterna i fråga.

En utredning rörande dessa spörsmål synes riksdagen vara önskvärd. I samband härmed torde jämväl böra tagas under övervägande, huruvida det icke kunde anses lämpligt, att vissa allmänna bestämmelser av Eders Kungl. Maj:t utfärdades rörande huvudgrunderna för de särskilda verkens fastighetsförvaltning.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för åstadkommande av större ordning och enhetlighet i fråga om den rättsliga vården av kronans fastigheter.

6:o)

Placeringen av vissa kapitaltillgångar.

Under finansdepartementet, § 51, hava revisorerna lämnat en redogörelse för av statskontoret, riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen, statens pensionsanstalt och postsparbanken verkställda kapitalplaceringar (Del I sid. 101—111).

Härtill hava revisorerna, som i sin berättelse intagit en tablå rörande vissa kapitalplaceringar, anknutit följande uttalande:

»Såsom av den här lämnade redogörelsen framgår har den utlåningsverksamhet, staten enbart med anlitande av här ifrågavarande kapitalmedel bedriver, nått en synnerligen betydande omfattning. Det är härvid att märka, att denna kreditgivande verksamhet sönderfaller i två till arten skilda huvudgrupper, nämligen dels sådan utlåning, som med stöd av statsmakternas beslut äger rum med huvudsyfte att befrämja allmännyttiga sociala och liknande ändamål och till industriens och näringslivets understödjande och förkovran, och dels sådana lån, som mera hava karaktären av rena kapitalplaceringar för medlens förräntning. Till den förra gruppen, för vilken disponeras den större delen av berörda kapitalmedel, äro att hänföra lån till kommunala korporationer, diverse företag (även centralkassor för jordbrukskredit) och enskilda personer ävensom i ej oväsentlig grad aktieplaceringarna. Till den senare gruppen åter torde få räknas obligations- och inteckningslånen, i viss mån aktieförvärven samt placeringen hos privata bankinstitut.

Givet är, att det för det allmänna äger en utomordentlig betydelse, att de maktpåliggande uppgifter, som i förevarande hänseenden påvila ovannämnda ämbetsmyndigheter, handhavas med den största möjliga omtanke och noggrannhet och så, att medlen komma att verkligen tjäna de syften, som med dem avsetts. Det kan icke förnekas, att vissa svårigheter härutinnan föreligga i det förhållandet, att berörda låneverksamhet under nuvarande organisationsformer är splittrad på ett flertal händer, varigenom lätt — i händelse av bristande samverkan mellan de olika myndigheterna — en viss planlöshet i medelsförvaltningen kan göra sig gällande. Härtill kommer, att verksamhetens väldiga räckvidd och dess uppdelning på flera förvaltningsorgan givetvis försvårar en mera ingående kontroll och realgranskning från statsmakternas sida i fråga om det sätt, varpå myndigheterna fullgöra hithörande åligganden. Klart är, att för en institution av det slag riksdagens revisorer utgöra, det icke kan vara möjligt att åstadkomma en effektiv granskning över hela verksamhetsområdet. Med den tid, som står revisorerna till buds, nödgats de ofta och särskilt i detta fall, att upptaga allenast vissa sidor eller detaljer till närmare prövning.

I de två efterföljande paragraferna skola revisorerna närmare sysselsätta sig dels med den utlåning, som av ifrågavarande ämbetsmyndigheter skett mot säkerhet av fastighetsinteckning, dels ock med statskontorets utlåning av medel från vissa statens utlåningsfonder. I övrigt vilja revisorerna i

nu förevarande sammanhang inskränka sig till vissa erinringar i anknytning till innehållet i ovanstående tablå.

Vad angår de medel, som ifrågavarande myndigheter hava att i förräntningssyfte placera, tillämpas beträffande de särskilda institutionerna bestämmelser av inbördes mycket skiftande innehåll. För statskontoret gäller i detta hänseende ett kungl. brev av den 31 augusti 1877, som sedan dess icke undergått ändring, annat än på en viss punkt genom nådigt brev den 3 maj 1918. De föreskrifter, som här givas för statskontorets placeringsverksamhet, te sig numera i hög grad föråldrade och synas tarva en snar omarbetning. Vi skola närmare återkomma till deras innehåll i nästföljande paragraf. Så mycket kan dock alltid nämnas till belysande av nyss antydda förhållande, att det enligt omförmälda brev är statskontoret medgivet att till fondernas förräntande inköpa norska, tyska, franska eller engelska statspapper, och att denna bestämmelse varit gällande under hela den förflutna av världskriget förorsakade krisperioden, ehuruväl den av verket icke tillämpats, samt vidare att verket vid utlåning mot inteckning i stadsfastighet icke är skyldigt att anpassa lånen annorledes än efter fastigheternas brandförsäkringsvärde, således utan hänsyn till taxeringsvärden. Någon skyldighet för verket att vid utlåning mot inteckning genom sakkunnig värdering övertyga sig om fastigheternas verkliga värde föreligger heller icke. Gränsen för denna senare utlåning är angiven till $^1/_3$ av brandförsäkringsvärdet, när det gäller fastigheter i Stockholms stad, och till $^1/_3$ av medeltalet av de sistförflutna 10 årens taxeringsvärden, när det gäller jordegendomar å landet. Vad åter beträffar pensionsstyrelsen och riksförsäkringsanstalten är i sistnämnda hänseende gränsen fastställd till 50 procent av senast fastställda taxeringsvärde eller 60 procent av sådant värde, som efter särskild värdering fastställes av vederbörande förvaltningsmyndighet, under det att för postsparbanken i motsvarande fall gäller, att lån mot inteckning må lämnas i sådan fastighet, som med hänsyn till läge, ytinnehåll, brandförsäkring och avkastning prövas innebära fullgod säkerhet, dock icke till högre belopp än att inteckningen ligger inom $^2/_3$ av taxeringsvärdet. Bestämmelserna av år 1887 medgiva icke statskontoret rätt att utlämna lån mot skuldförbindelse, utfärdad eller garanterad av kommun, varemot sådan befogenhet tillkommer övriga här omförmälda myndigheter, dock ej statens pensionsanstalt annat än inom en viss gräns och endast för visst ändamål (skolhusbyggnad). Endast vissa av verken äga utlämna lån till centralkassor för jordbrukskredit. För statens pensionsanstalt gäller, såsom tidigare sagts, den specialbestämmelsen, att, frånsett viss del av dess kapitaltillgångar, dessa i övrigt skola överlämnas såsom lån till riksgäldskontoret.

De nu anförda exemplen torde giva tillräcklig inblick i placeringsföreskrifternas växlande innebörd. Enligt revisorernas mening är en revidering av desamma påkallad, i syfte att större enhetlighet härutinnan må ernås. Därvid synas särskilt bestämmelserna om utlämning av lån mot fastighetsinteckning böra bliva föremål för vissa ändringar, en fråga, på vilken vi emellertid skola närmare ingå i nästföljande paragraf.

I fråga om förvaltningen av pensionsförsäkringsfonden gäller den särbestämmelsen, att medel bland annat kunna redovisas i lån till företag, som äro ägnade att i pensionsförsäkringens intresse befordra folkhälsan och som enligt pensionsfullmäktiges prövning anses erbjuda »nöjaktig» säkerhet. Intill högst en fjärdedel av de för placering avsedda medlen må redovisas i dylika lån. I anledning härav anse sig revisorerna böra framhålla, att dessa lån på grund av den mindre stränga fordran på beskaffenheten av

säkerheten för desamma kunna komma att innebära betydande ekonomiska risker. Enligt vad revisorerna inhämtat hava emellertid placeringar av sistberörda art hittills skett endast i undantagsfall och till jämförelsevis ringa belopp. Vid utgången av senaste budgetår voro sålunda 866,000 kronor, motsvarande 0.27 procent av fondens totalbelopp, placerade på detta sätt.

Den ovan anförda specialbestämmelsen för statens pensionsanstalt om överlämnande såsom lån till riksgäldskontoret av viss del av dess kapitalmedel ger revisorerna anledning fästa uppmärksamheten på de betydande summor, som av statsmedel innestå i privata bankföretag. Revisorerna vilja ifrågasätta, huruvida icke en liknande föreskrift, som den nyss åberopade, borde meddelas jämväl beträffande övriga här avsedda myndigheter. Visserligen vilja revisorerna icke göra gällande, att man härvid borde låta bestämmelsen erhålla samma räckvidd som för statens pensionsanstalt, vars kapitaltillgångar till huvudsaklig del skola placeras på ovan angivna sätt. Men med en starkare begränsning och under iakttagande att övergången till en dylik ordning icke göres på sådant sätt, att den inverkar störande på förhållandena å den allmänna penningmarknaden, synes en föreskrift av här antydd art för staten kunna innebära avsevärda fördelar, då härigenom dess eget lånebehov skulle kunna till en del tillgodoses. Frånsett detta spörsmål torde det vara ett befogat anspråk, att staten, med hänsyn till att den i så stor omfattning permanent ställer medel till de privata bankinrättningarnas förfogande, härför erhåller en något förmånligare räntegottgörelse än vad hittills synes vara vanligt. I sådant syfte synas åtgärder från de förvaltande statsinstitutionernas sida påkallade, allt dock under behörigt hänsyntagande till att intet eftergives i fråga om placeringarnas trygghet. I detta sammanhang kunna revisorerna icke underlåta att betona vikten av att stor varsamhet iakttages vid placeringar av detta slag, och att följaktligen icke, såsom i ett av de föreliggande fallen skett, hela eller i det närmaste hela det kontanta tillgodohavandet för ett verk hålles innestående i ett enda bankinstitut.

Slutligen må ett förhållande beröras, som har avseende på redovisningen i statskontorets räkenskaper av vissa aktieposter, vilka synas bokförda i några fall till värden, understigande och i några fall överstigande de verkliga. Då det emellertid ur statsfinansiell synpunkt torde vara önskvärt, att statens kapitaltillgångar utan undantag bokföras till belopp, som motsvara de verkliga värdena, synes revisorerna en rättelse i berörda hänseende böra vidtagas.»

Förklaring i ärendet har avgivits av statskontoret, som i fråga om revisorernas under § 51 gjorda uttalande anfört följande:

»I § 51 hava revisorerna, i sammanhang med en mera allmänt hållen redogörelse för såväl statskontorets som en del andra större penningförvaltande verks kapitalplacering och de härför gällande föreskrifterna, beträffande särskilt statskontoret framhållit, att nämnda föreskrifter numera te sig i hög grad föråldrade och synas tarva en snar omarbetning. Statskontoret vill med anledning härav till en början erinra, att dessa föreskrifter, på sätt av revisorerna ock omförmälts, huvudsakligen innehållas i kungl. brevet den 31 augusti 1877. Enligt berörda brev skola de av statskontoret förvaltade fondmedlen göras fruktbärande i främsta rummet genom inköp av obligationer, utställda av riksgäldskontoret, av Allmänna hypoteksbanken, Svenska hypoteksföreningar, Bruksägarnas hypotekskassa eller av allmänna

verk och inrättningar eller kommuner, som till sådana förbindelser utgivande erhållit nådigt tillstånd och vilkas finansiella ställning fortfarande synes bereda långivaren tillräcklig säkerhet, varjämte det för statskontoret är medgivet att inköpa norska, danska, tyska, franska eller engelska statspapper. För den händelse värdepapper av nu anfört slag icke stå att erhålla till pris, som synes förenligt med tillbörligt avseende å medlens räntеavkastning, äger statskontoret utlämna lån med förbehåll av återbetalning inom viss tid efter uppsägning, ej överskjutande sex månader, eller lån på bestämd tid av högst ett år, emot säkerhet vare sig av sådana värdepapper, som få för fondernas räkning inköpas, eller av inteckning, fastställd i stenhus i Stockholm, beläget å fri och egen grund samt för all framtid brandförsäkrat i stadens brandförsäkringskontor, eller ock i jordegendom inom Stockholms stads område eller å landet. Det belopp, vartill sådan fastighet belånas, må i allmänhet icke överstiga för stenhus i Stockholm tredjedelen av brandförsäkringsvärdet och för jordegendomen tredjedelen av medeltalet av de sist förflutna tio årens taxeringsvärde, där ej statskontoret på grund av särskilda omständigheter skulle finna inteckningar, överskjutande detta värde, i något fall innebära fullgod säkerhet. De medel, som icke genast kunna på förenämnda sätt göras fruktbärande, skola insättas å räkning i Sveriges riksbank.

Sedermera har emellertid Eders Kungl. Maj:t beträffande de fonder, som tillförts statskontoret för förvaltning, efter framställning av statskontoret, medgivit ämbetsverket rätt att, i avvaktan på annan placering, insätta kapitalmedel i bankinrättning med av Eders Kungl. Maj:t fastställd bolagsordning.

Genom beslut den 3 maj 1918 fann Eders Kungl. Maj:t gott förordna, att statskontoret skulle äga att, med iakttagande av de i nådiga brevet den 31 augusti 1877 i övrigt föreskrivna villkor och bestämmelser, efter prövning i varje särskilt fall utlämna lån mot inteckning, fastställd i stenhus i Stockholm, beläget å fri och egen grund samt för all framtid försäkrat i Stockholms stads brandförsäkringskontor *eller annan försäkringsinrättning, som av statskontoret ansåges i förevarande avseende erbjuda betryggande säkerhet.*

Då statskontoret i det följande återkommer till frågan om utlåning mot inteckning i fastighet, vill statskontoret här beträffande övriga placeringar framhålla, att, då statskontoret icke har något tillgodohavande i utländska statspapper och denna placeringsmöjlighet icke veterligen i ämbetsverket ifrågakommit, från statskontorets sida intet är att erinra mot att medgivandet om inköp av dylika papper må utgå ur placeringsföreskrifterna. Att kommunlån icke i annan form än av obligationslån upptagits bland statskontorets placeringsmöjligheter torde bero på att vanliga kommunlån mot revers i allmänhet äro bundna under en längre amorteringstid, vilket icke lämpar sig för de under statskontorets förvaltning stående fonderna.

I fråga om den av revisorerna omnämnda möjligheten att låta fonderna förräntas genom att riksgäldskontoret för statens räkning upplånat medlen, vill statskontoret hänvisa till sitt utlåtande den 18 december 1924 i anledning av de i samma års revisionsberättelse gjorda uttalanden angående förvaltningen av vissa fondmedel. Statskontoret framhåller där, hurusom en sådan placering visserligen kunde synas ligga nära till hands, men att då statskontoret, med hänsyn till de ändamål, de under dess förvaltning ställda fonderna hade att tillgodose, för de utlånade medlen måste

betinga sig högsta möjliga ränta och i varje fall en ränta, motsvarande den, som genom annans betryggande placering kunde erhållas, riksgäldskontoret knappast torde bliva betjänt med en dylik upplåning, varemot statskontoret, då tillfälle därtill yppade sig, kunde såsom hittills vid mera fasta placeringar utnyttja de obligationslån riksgäldskontoret upptoge. Jämväl de övriga penningförvaltande verk, beträffande vilka motsvarande anordning ifrågasatts, kunde icke förorda åtgärd i sådan riktning och revisorernas förslag föranledde intet uttalande från statutskottets eller riksdagens sida.

Slutligen hava revisorerna i § 51 anmärkt, att i statskontorets räkenskaper vissa aktieposter synas vara bokförda i några fall till värden understigande och i några fall överstigande de verkliga. De aktier, som här avses, lära vara aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag å nominelt 40 miljoner, i Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet å nominellt 29 miljoner, i Aktiebolaget Jordbrukarbanken å nominellt 15 miljoner, i Ostkustbanans aktiebolag å nominellt 15 miljoner samt i Svenska Stenkolsaktiebolaget Spetsbergen å nominellt 2 miljoner kronor. Av ifrågavarande aktier äro aktierna i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts, efter framställning av statskontoret, den 22 augusti 1913 meddelade beslut, bokförda till ett värde av etthundra miljonor kronor, under det att övriga aktier bokförts till ett belopp i det närmaste motsvarande det nominella.

Att det värde, vartill Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolets aktier upptagits, understiger det verkliga torde i betraktande av den utdelning, som å berörda aktier erhållits, vara tydligt. Då avkastningen emellertid synes bliva ganska växlande och lämpligheten av att vidtaga en successiv reglering av ifrågavarande kapitalvärden med hänsyn tagen till dessa växlingar torde kunna ifrågasättas, har statskontoret icke hittills funnit skäl föreligga att hos Eders Kungl. Maj:t utverka föreskrift om med vilket värde ifrågavarande aktier böra i räkenskaperna upptagas.

Även beträffande övriga aktieposter synes det, enligt statskontorets mening, knappast lämpligt att ännu vidtaga några förändringar med avseende å bokföringsvärdena. Av någon vidare praktisk betydelse lärer det icke heller kunna anses vara. Statskontoret skall emellertid icke underlåta att vid lämplig tidpunkt och när möjlighet förefinnes att med någon större grad av säkerhet beräkna värdena av ifrågavarande aktieposter, underställa frågan om aktiernas bokföringsvärde Eders Kungl. Maj:ts prövning.»

Förklaringar hava vidare avgivits av följande ämbetsverk, nämligen:

generalpoststyrelsen (Del III sid. 238—249),

pensionstyrelsen (Del III sid. 240—244),

statens pensionsanstalt (Del III sid. 244) samt riksförsäkringsanstalten (Del III sid. 245—251).

Pensionsstyrelsen har i nämnda förklaring bland annat beträffande lån mot säkerhet av inteckning i fastighet anfört, att styrelsen icke ville förneka, att genomförandet av större enkelhet i bestämmelserna skulle kunna vara till fördel, om därmed tillika åsyftades att erhålla mera betryggande garantier för ett riktigt utmätande av belåningsgränsen. Erfarenheten syntes hava visat, att särskilt under de senare åren taxerings- och brandförsäkringsvärdena icke alltid utgjort tillförlitliga uttryck, åtminstone ur belåningssynpunkt, för en fastighets verkliga värde. För ett riktigt bedömande

härav borde nog enligt styrelsens mening i allmänhet erfordras besiktning och värdering av sakkunniga personer.

Under finansdepartementet § 52 hava revisorerna jämväl behandlat frågan om lån mot säkerhet av inteckning lämnade av statskontoret, riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen och postsparbanken (Del I sid. 107—111). Revisorerna hava härom anfört bland annat följande:

»De iakttagelser, revisorerna gjort beträffande de i denna paragraf avsedda lån, hava slutligen givit revisorerna anledning betona önskvärdheten av en omarbetning av härutinnan gällande placeringsbestämmelser. Såsom redan förut framhållits, böra föreskrifterna för de olika verken bringas till större överensstämmelse inbördes. Därvid synes det nödvändigt att stadga skyldighet för vederbörande verk att låta anställa sakkunnig besiktning och värdering av till belåning ifrågasatta fastigheter. Vidare bör uppmärksammas, att de för pensionsförsäkringsfonden och riksförsäkringsanstalten gällande bestämmelserna, att lån må beviljas inom 50 procent av senast fastställda taxeringsvärdet *eller* 60 procent av efter särskild värdering fastställt värde, icke synas fullt betryggande. Jämväl i de fall, där särskild värdering skett, synes det nämligen erforderligt att göra belåningsgränsen avhängig av taxeringsvärdet. I detta hänseende synes lämpligt att fastställa en något lägre gräns än den som för närvarande gäller för postsparbanken, sålunda att under inga förhållanden 50—60 procent av taxeringsvärdet må överskridas. Revisorerna vilja erinra om att Kungl. Maj:t funnit skäl föreligga att meddela liknande bestämmelser i fråga om enskilda hypoteksinrättningar.»

De av generalpoststyrelsen, pensionsstyrelsen och riksförsäkringsanstalten i detta ämne avgivna förklaringarna återfinnas under de här ovan avgivna yttrandena. Beträffande statskontorets i denna fråga avgivna förklaring får utskottet hänvisa till revisionsberättelsen (Del III sid. 233—234).

Av revisorernas uttalanden och myndigheternas däröver avgivna förklaringar synes framgå, att mycket olikartade föreskrifter för närvarande gälla beträffande statens medelsplaceringar. I vissa fall måste också bestämmelserna ifråga anses otidsenliga och föråldrade. Så synes framför allt vara fallet med föreskrifterna i kungl. brevet den 31 augusti 1877 rörande grunderna för de av statskontoret verkställda placeringarna av fondmedel. Riksdagen har därför ansett det vara önskvärt, att en omarbetning sker av de för de olika ämbetsverken gällande föreskrifterna angående kapitalplacering, varvid de av revisorerna härutinnan angivna synpunkterna torde böra tagas under närmare omprövning. Beträffande särskilt statskontoret vill riksdagen, med hänsyn till att några av de största fonderna, vilkas tillgångar skola placeras i den ordning varom nu är fråga, draga sina inkomster från landets olika delar, medan kapitalplaceringen nu i allt väsentligt sker inom huvudstaden, framhålla, att det synes böra tagas under övervägande, huruvida icke en utvidgning bör ske av den statskontoret redan nu tillerkända rätten att i viss utsträckning placera medel i kommunala lån.

I anslutning till vad pensionsstyrelsen i sin ovan nämnda förklaring anfört rörande genomförandet av större enhetlighet i bestämmelserna om lån mot säkerhet av inteckning i fastighet i avsikt att erhålla mera betryggande garantier för ett riktigt utmätande av belåningsgränsen, har riksdagen beslutat hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om vidtagandet av åtgärder i sådant hänseende. Erfarenheterna under de senaste åren synas nämligen hava visat, att fastigheternas taxerings- och brandförsäkringsvärden, vilka nu ofta torde huvudsakligen hava legat till grund för bestämmandet av lånebeloppen, icke alltid utgjort tillförlitliga uttryck för fastighetens verkliga värde ur belåningssynpunkt.

Att nu närmare angiva riktlinjerna för den omarbetning av gällande bestämmelser om placering av vissa kapitaltillgångar, som sålunda ifrågasatts, har riksdagen icke ansett lämpligt, utan synes en ingående utredning härom böra ske. Vid denna torde böra beaktas vad revisorerna och ämbetsverken beträffande detta spörsmål anfört. I samband härmed torde jämväl den av revisorerna berörda frågan om bokföringsvärdena av vissa tillgångar böra undersökas.

Då riksdagen alltså anser sig böra göra framställning om vissa ur principiell synpunkt mera betydelsefulla ändringar i nu tillämpade placeringsbestämmelser, har riksdagen icke funnit skäl föreligga att, utöver vad som ovan skett, ingå på och uttala sig i fråga om de av revisorerna gjorda erinringarna rörande speciella placeringar av fondmedel.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för ernående av större enhetlighet och mera tidsenliga föreskrifter beträffande grunderna för den olika verk och myndigheter åliggande placeringen av statsverkets med därtill hörande fonders kapital.

Stockholm den 28 maj 1927.

Med undersåtlig vördnad.

Stockholm, Isaac Marcus' Boktryckeri-Aktiebolag, 1927.